

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 1 czerwca 2017 r. powódka B. M. żądała od pozwanej A. G. wydania ciągnika siodłowego marki (...) typ (...) o nr rej. (...) i nr VIN (...) oraz naczepy marki (...) typ (...) o nr rej. (...) i nr VIN (...), a nadto zasądzenia od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że powódka zakupiła od J. S. (1) ww. pojazd wraz z naczepą. Rzeczy te znajdują się w posiadaniu pozwanej. Pozwana zaś odmówiła wydania tych ruchomości powódce (pozew k. 3-4).

Postanowieniem z 14 czerwca 2017 r. powódka została zwolniona od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu (postanowienie k. 30).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu. Pozwana powołała się na zawartą z J. S. (1) umowę, w której zobowiązał się on do przeniesienia własności rzeczy opisanych w pozwie, na rzecz pozwanej, w zamian za opłacanie przez pozwaną rat leasingowych obciążających J. S. (1) w związku z umową leasingu tych rzeczy. Pozwana powołała się przy tym na wyrok Sądu Okręgowego w Ł. (...) w sprawie o sygn. akt X GC 313/15, w którym nakazano J. S. (1) złożenie oświadczenia woli o przeniesieniu własności przedmiotowego ciągnika z naczepą na rzecz A. G. (odpowiedź na pozew k. 36-51).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 grudnia 2009 roku J. S. (1) zawarł z firmą (...) spółka z o.o. dwie umowy leasingu operacyjnego. Dotyczyły one samochodu ciężarowego marki S. typ (...) o nr VIN (...), druga dotyczyła naczepy W. typ (...) o nr VIN (...) (bezsporne – kopie umów leasingu k. 62 i 64).

Po pewnym czasie J. S. (1) zwrócił się do pozwanej A. G., która była jego znajomą, z propozycją zawarcia umowy użyczenia bądź też podnajmu przedmiotowych pojazdów. W efekcie strony w dniu 3 grudnia 2012 roku zawarły umowę użyczenia przedmiotowych pojazdów. Na zawarcie tej umowy na piśmie wyraził zgodę leasingodawca. Strony zawarły umowę na czas do 5 listopada 2014 roku. Strony ustaliły, iż czynsz podnajmu wynosi wartość faktury leasingowej i jest płatny w terminie do 7 dnia następnego miesiąca po wystawieniu faktury przez oddającego w podnajem z konta A. G. na konto S. Polska.

Oddający w podnajem zobowiązał się ponadto, po zakończeniu umowy leasingu, odsprzedać biorącej w podnajem samochód będący przedmiotem umowy, na warunkach łączących oddającego w podnajem z firmą leasingową. Sprzedaż na rzecz pozwanej miała nastąpić w terminie 2 dni od daty nabycia pojazdu przez dającego w podnajem (bezsporne; ponadto pisemna zgoda S. Polska k. 67)

Wcześniej pomiędzy stronami zawarta została umowa użyczenia, która nie zawierała postanowień dotyczących przeniesienia własności pojazdów po zakończeniu umowy leasingu. Jednakże na prośbę pozwanej, która zażądała od J. S. (1) zabezpieczenia swoich interesów, jako druga zawarta została umowa zawierająca opisane wyżej zobowiązanie do sprzedaży rzeczy (bezsporne – kopia umowy k. 66).

Pojazdy zostały pozwanej wydane i korzystała z nich w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Na poczet ceny pojazdów pozwana zapłaciła J. S. (2)czakowi kwotę 100000 złotych (dowód: kopie dowodów wpłat k. 68-70).

Pozwana korzystała z pojazdów i płaciła na rzecz firmy leasingowej raty za leasing pojazdów. Zapłaciła również na rzecz S. Polska opłatę za wykup pojazdów przez leasingobiorcę – J. S. (1), po zakończeniu umowy leasingu (dowód: kopie faktur VAT wraz z potwierdzeniami przelewów bankowych k. 71-200 i 209-216).

W efekcie dokonania wykupu pojazdu od S. Polska, J. S. (1) stał się właścicielem obu pojazdów (bezsporne).

Pomimo zakończenia umowy leasingu, J. S. (1) nie wyraził zgody na zawarcie z pozwaną umowy przeniesienia własności pojazdów (bezsporne).

W dniu 19 grudnia 2014 roku J. S. (1) wystawił na rzecz powódki B. M. dwie faktury:

- fakturę o numerze (...) na kwotę 172200 złotych z tytułu nabycia przez B. M. ciągnika siodłowego S. stanowiącego uprzednio przedmiot umowy zawartej z pozwaną i

- fakturę numer (...) na kwotę 36900 złotych z tytułu nabycia naczepy W. stanowiącej uprzednio przedmiot umowy z pozwaną (dowód: kopie faktur k. 6, 7).

B. M. jest krewną J. S. (1). Prowadziła działalność gospodarczą, którą zawiesiła od stycznia 2016 roku. Przed zawarciem umowy sprzedaży naczepy i ciągnika B. M. oglądała przedmiotowe pojazdy tylko raz, w czasie, gdy były one jeszcze w posiadaniu J. S. (1). Później te pojazdy oglądał mąż B. M.. Na poczet ceny tych pojazdów powódka wręczyła J. S. (1) zaliczkę w wysokości 20000 złotych. Reszta ceny nie została mu zapłacona. Reszta ceny miała być zapłacona przez powódkę po wydaniu pojazdów, które znajdowały się i nadal znajdują u pozwanej. B. M. wiedziała, że samochody są w posiadaniu pozwanej. Nigdy nie zostały wydane jej kluczyki ani żadne dokumenty dotyczące tych pojazdów. J. S. (1) wspólnie z innymi jeszcze osobami kilkakrotnie udawali się do pozwanej z żądaniem wydania pojazdów, w tym również w asyście Policji. Pozwana odmówiła wydania pojazdów, a Policja odmówiła interwencji w tej sprawie (bezsporne – zeznania świadków J. S. i S. J. na rozprawie w dniu 7.03.2018 r. k. 275-278, zeznania świadka S. M. na rozprawie w dniu 6.06.2018 r. k. 322-323, przesłuchanie powódki na rozprawie w dniu 6.06.2018 r. k. 322-323).

W dniu 3 lutego 2015 roku A. G. wytoczyła przeciwko J. S. (1) kowi powództwo o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli przenoszącego własność przedmiotowych ruchomości na rzecz A. G.. Wyrokiem z 3 listopada 2016 r. (sygn. akt X GC 313/15) Sąd Okręgowy w Ł. (...) uwzględnił powództwo i nakazał J. S. (1) złożenie oświadczenia woli, że przenosi na rzecz A. G. własność samochodu S. oraz własność naczepy W. – tych samych, które stanowią przedmiot żądania pozwu w niniejszej sprawie (bezsporne – kopia pozwu k. 290-308, kopia wyroku wraz z uzasadnieniem k. 221-226).

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez J. S. (1). P.niem z 14 września 2017 roku Sąd Apelacyjny w Ł. (...) zawiesił postępowanie w tej sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie (bezsporne – kopia postanowienia k. 319).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 222 § 1 k.c., właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

W związku z kwestionowaniem przez stronę pozwaną, że własność rzeczy będących przedmiotem wniesionego w niniejszej sprawie powództwa windykacyjnego, przysługuje powódce, na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia, że jest właścicielem tych rzeczy. Taki rozkład ciężaru dowodów w niniejszej sprawie wynika także z domniemania prawnego określonego w art. 341 k.c., zgodnie z którym „domniemywa się, że posiadanie jest zgodne ze stanem prawnym”. Bezsporne zaś w rozpoznanej sprawie posiadaczem ruchomości opisanych w pozwie jest pozwana.

W ocenie Sądu, strona powodowa nie zdołała wykazać, że przysługuje jej własność rzeczy, których wydania od pozwanej domagała się w pozwie.

Strona powodowa powoływała się na umowę sprzedaży tych rzeczy, zawartą z J. S. (1), w związku z którą w dniu 19 grudnia 2014 roku J. S. (1) wystawił na rzecz powódki dwie faktury VAT. Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podziela jednakże pogląd Sąd Okręgowy w Ł. (...) wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 3.11.2016 r. (sygn. akt X GC 313/15), zgodnie z którym czynność prawna w postaci zawarcia owej umowy sprzedaży stanowiła czynność pozorną w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, „nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów”.

Powódka i J. S. (1) są spokrewnieni. J. S. (1) wiedział o uprzednim zawarciu z pozwaną umowy zobowiązującej go do sprzedaży przedmiotowych ruchomości na jej rzecz. Z drugiej strony, zawarcie umowy sprzedaży pojazdów, o znacznej

przecież wartości, nie zostało poprzedzone nawet ich obejrzeniem przez powódkę w celu zorientowania się chociażby co do stanu technicznego pojazdów. Strony umowy wiedziały przy tym, że sprzedawca nie posiada sprzedawanych rzeczy, gdyż były one już wówczas w posiadaniu pozwanej. Celem zatem czynności dokonanych przez powódkę i J. S. (1) było wywołanie u pozwanej wrażenia, że pojazdy zostały zbyte innej osobie. Konsekwencją tego miało być wydanie przez pozwaną pojazdów i ich faktyczny powrót w posiadanie przez J. S. (1).

Jeśli zaś nawet uznać, że umowa sprzedaży owych ruchomości, zawarta pomiędzy J. S. (1) a powódką, nie stanowiła czynności prawnej pozornej, to jest ona nieważna ze względu na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego oraz zamiar obejścia ustawy (art. 58 § 1 i 2 k.c.).

J. S. (1) w chwili jej zawarcia miał świadomość swojego obowiązku przeniesienia własności pojazdów na A. G.. Pomimo to, złożył oświadczenie woli o przeniesieniu ich własności na rzecz innej osoby – spokrewnionej z nim powódki. Ś.domością sprzedawcy niewątpliwie było objęte pozbawienie pozwanej podstawy prawnej do żądania wykonania umowy zobowiązującej do przeniesienia na nią własności owych rzeczy. W sytuacji bowiem wcześniejszego skutecznego zbycia własności owych rzeczy na inną osobę, J. S. (1) tracił zdolność do wykonania zawartej z pozwaną umowy. Zatem działanie J. S. (1) podjęte zostało z zamiarem obejścia przepisów ustawy, tj. art. 390 § 2 k.c., dotyczącym możliwości dochodzenia przez uprawnionego zawarcia umowy przyrzeczonej. Działanie J. S., skierowane na wcześniejsze wyzbycie się własności przedmiotowych ruchomości, takiej możliwości pozwanej pozbawiało, pozostawiając jej co najwyżej możliwość dochodzenia odszkodowania.

Zasady współżycia społecznego zakładają wzajemną lojalność kontrahentów umowy. Jeśli nawet zaistniał między pozwaną a J. S. (1) spór co do skuteczności zobowiązania tego ostatniego wobec pozwanej do przeniesienia na nią własności rzeczy, to zobowiązany powinien był powstrzymać się od dokonywania czynności zmierzających bezpośrednio do wyzbycia się własności owych rzeczy przed rozstrzygnięciem tego sporu przez sąd – albo na skutek możliwego w tej sytuacji z jego strony powództwa o ustalenie nieistnienia jego zobowiązania do przeniesienia własności na rzecz A. G. (art. 189 k.p.c.), albo na skutek powództwa A. G. o złożenie przez niego oświadczenia woli o przeniesieniu własności rzeczy na uprawnioną z umowy. Oświadczenie woli o sprzedaży tych ruchomości na rzecz B. M. było w tych warunkach – niezależnie od zamiaru obejścia ustawy - sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Z powyższych przyczyn, wobec niewykazania przez powódkę, że przysługuje jej własność ruchomości objętych żądaniem windykacyjnym, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zasądzając ich zwrot od powódki, która przegrała proces.

ZARZĄDZENIE

doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikom obu stron.